

under sin Behandling ogsaa privat indbragte Lovforslag, og i det hele tyder det slet ikke paa, at man fra islandsk Side hilser dette Nævn med nogen større Sympati. Den Udstrækning af Nævnets Mandat, som gaar ud paa, at det har til Opgave „at tage Skridt til Udarbejdelse af Forslag, der tilstræber Samvirken mellem Staterne og Ensartethed i deres Lovgivning, samt at bidrage til Samarbejde for Tilvejebringelse af fælles nordisk Lovgivning“, gaar meget vidt. Det er jo ikke saa lige en Sag at udarbejde Lovforslag. Det kræver omfattende Indsigt, ogsaa nært Forhold til Regeringen. Kan man nu i Virkeligheden antage, at Lovforslag af principiel Betydning for det skandinaviske Samarbejde i Fremtiden vil blive udarbejdet i dette Nævn? Eller vil ikke den hele Paragraf om Nævnet i Virkeligheden snarere svare til en af de bekendte gamle Løfteparagraffer i Grundloven, som man aldrig naaede rigtig at faa indfriet?

§ 16 indeholder Rudimenterne til et Rigsraad, § 17 indeholder Rudimenterne til en Rigsret. Men idet man er gaaet bort fra Rigsenheden og kun har at gøre med en midlertidig Forbundslov, har Rigsretten faaet Form af en Voldgiftsdomstol. Hvorfor man ikke har kaldt det en Voldgifts„domstol“, forstaar jeg ikke ret. Hvorfor skal nu om Stunder althedde „Nævn“? Man kalder et fælles Lovgivningsudvalg for et Nævn, man kalder en Voldgiftsdomstol for et Nævn. Er det ikke efter det gamle Ord: „Wo die Begriffe fehlen, stellt ein „Nævn“ sich ein“. Det er højst besynderligt, at man ikke har foretrukket at kalde det det, som det burde hedde: Voldgiftsdomstol. Man fristes til at spørge: Beror det paa, at en Voldgiftsdomstol i Almindelighed har et retsligt Grundlag, et lovligt Grundlag, ud fra hvilket den skal arbejde, og Procesregler, efter hvilke Sagerne skal behandles? Her findes intet i saa Henseende. Der staar: „I Tilfælde af Stemmelighed overdrages Afgørelsen til en Opmand, som den svenske og den norske Regering skiftevis anmodes om at udnævne“. Det kunde se ud, som om Opmanden først skal udnævnes, naar Striden foreligger. Dette vilde ikke være saa heldigt, jeg ved ikke, om det er muligt, saaledes som Lovforslaget er formet, at komme udenom det. Det vilde være at foretrække, om Opmanden i Forvejen var kendt med Sagen og ikke først blev valgt, efter at Uenigheden mellem Voldgiftsmændene var indtruffet. — Saa møder ogsaa Spørgsmaalet om, paa hvilke Love og Retsregler egentlig den hele

Domstol skal arbejde. Det hele er saa skitse-mæssigt, saa taaget og saa utydeligt, at det ikke kan benægtes, at der her kan udvikle sig noget godt, men man kan ikke sige, at Loven som saadan egentlig viser en tydelig og klar Vej dertil.

Jeg samler saaledes min Kritik af Lovforslaget paa følgende Maade: Her er et Forslag til Forbundslov for et Statsforbund, som mangler meget væsentlige Bestemmelser i at være et virkeligt Statsforbund. Her er Bestemmelser om et fælles udenrigsk Styre, der i Virkeligheden ikke, som Forbundslovforslaget er skrevet, er fælles, fordi Staterne hver kan føre sin Politik, fordi Island kan udsende særlige islandske delegerede og har selvstændig Ret til at handle udenfor Overenskomsten. Heller ikke Højesteret er fælles, og hvad Kongefællesskabet angaar, der er det eneste, som Islænderne har villet erkende som virkelig fælles, saa vil dette i Tilfælde af, at den ene af Staterne bliver inddraget i en Krig, i Virkeligheden være sat over Styr. Jeg finder endvidere, at den fælles Indfødsret lider af væsentlige Mangler, som jeg allerede har anført, og til syvende og sidst ikke mindst, at Forbundslovforslaget lider af den store Fejl, at det i Stedet for at tage Sigte paa Samhørighed sigter paa Op-løsning.

Ifølge Lovforslaget, som det foreligger, er ikke alle Bestemmelser i Forbundstraktaten begrænsede til at være en Sag mellem Danmark og Island, idet det udtrykkelig hedder, at Islændernes Suverænetet skal meddeles til Magterne, og at der samtidig skal gives Magterne Meddelelse om Islændernes permanente Neutralitet. Nu spørger jeg: Kan man uden videre gaa ud fra, at en saadan Meddelelse vil blive taget til Efterretning uden nogen som helst Kritik? Kan man være sikker paa, at den i Virkeligheden vil finde fuld Sympati hos alle Magterne? Jeg tænker mig den Situation, at man havde vedtaget denne Forbundstraktat i 1913, 1914, før Krigen, kan man da gaa ud fra, at Magterne med fuldkommen Ligegyldighed vilde have set paa en saadan Udskillelse af Island som selvstændig Stat uden Forsvarsvæsen og uden noget Sammenhæng med nogen Forsvarsmagt? Vi er jo klare over, at den Selvbestemmelsesret, som for Tiden er tillagt Nationerne i Europa, kræver en Godkendelse paa Fredskongressen, og vi ved, at dette vil være Tilfældet med Sønderjylland. Nu spørger jeg ikke om, hvorvidt dette Spørgsmaal skal forelægges paa Fredskongressen, men jeg spørger blot rent ana-